
POSUDEK MAGISTERSKÉ PRÁCE

Martin Plesný:

Separatismus jako bezpečnostní hrozba – případy Španělska a Velké Británie

Separatismus a jeho projevy stojí v současné době v evropském kontextu spíše v pozadí zájmu. Zatímco ještě v 90. letech byl zejména separatisticky motivovaný terorismus důležitým tématem politického a mediálního diskurzu, po 11. září 2001 se prakticky veškerá pozornost zaměřila na islamistický radikalismus. To ovšem neznamená, že by separatismus jako problém přestal v Evropě existovat. Martin Plesný se ve své práci snaží dokázat, že jde o stále otevřenou otázku evropské bezpečnosti, jejíž význam bychom neměli podceňovat.

Autor se ve své práci zaměřil na čtyři separatistická hnutí: v Baskicku, Irsku, Katalánsku a Skotsku. Jejich důležitost posuzuje s ohledem na dvě kritéria vztahující se ke konceptu bezpečnosti: Zprv jde o činnost těchto organizací, zejména její násilnou složku v podobě teroristických aktivit. Druhou součástí provedené analýzy je zhodnocení dopadů případné úspěšné secese. Zde autor odkazuje na rozšířený koncept bezpečnosti a zabývá se dopady v sektoru ekonomickém, energetickém, environmentálním, politickém, sociálním a vojenském. V závěru práce potom kvantifikuje získaná data s cílem odpovědět, které ze zkoumaných separatistických hnutí je potenciálně nejnebezpečnější.

Martin Plesný prokázal značnou míru výzkumné invence, když tematiku separatistického terorismu propojil s analýzou dopadů hypotetické secese v jednotlivých sektorech, navíc v podobě komparativní studie. Originální nápad vhodně doplňuje zvolená metodologie, která od kodaňské školy přebírá rozdělení bezpečnosti do jednotlivých sektorů, zároveň se však explicitně zříká subjektivistického pohledu a odmítá aplikovat koncept sekuritizace (o problémech spojených s tímto postojem viz níže). Autorův metodologický postup je příkladný: od relativně obecné otázky po nebezpečnosti separatistických hnutí, přes dobře odůvodněný výběr analyzovaných případů a jejich detailní rozbor ve výše naznačených rovinách, až po syntézu v závěru. Metodologický postup práce velmi pregnantně ukazují tabulky na s. 64 a 66.

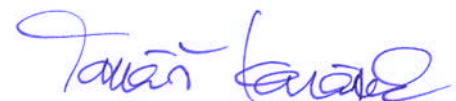
Práci je třeba pochválit i za práci s použitými zdroji, které mimo jiné zahrnují množství statistických informací, jež autor pečlivě začleňuje do výzkumného procesu. Text je psán čtivým, ale vytříbeným jazykem; na několika místech by mu však prospělo rozdělení příliš dlouhých (a tudíž pro čtenáře postupně stále méně přehledných) odstavců. Práce obsahuje také všechny požadované formální náležitosti – původní projekt, anotaci a přehled klíčových slov v češtině a angličtině a anglicky psané shrnutí.

Jedinou podstatnou výhradu, lze-li ji tak vůbec nazvat, lze mít k autorově vypořádání se s možnými přínosy a problematickými aspekty konceptu sekuritizace. Na jednu stranu je nesporné, že tento konstruktivistický přístup značně komplikuje práci s objektivními daty (typu statistických informací o ekonomickém výkonu či geografii

produktovodů). Na druhou stranu se ukazuje, že v některých sektorech bezpečnosti (zejména politickém a sociálním) je možnost objektivistické analýzy sporná. Autorovi slouží ke cti, že si je možných komplikací vědom, a když se na s. 10 aplikace konceptu sekuritizace zříká, připouští současně omezený dosah plánované analýzy. Z výsledků práce však vyplývá minimálně jeden paradoxní poznatek: Nejnásilnějším separatistickým hnutím ze srovnávané čtveřice byla Irská republikánská armáda a boj proti IRA byl také jediným případem dlouhodobého a intenzivního nasazení vojenských sil. Přesto autor dospěl k závěru (přesvědčivě doloženému), že Severní Irsko je jednoznačně nejméně důležitým územím, o něž se mezi vládou a separatisty bojuje. Jak tedy vysvětlit tento rozpor – nejméně významné území, o něž se však nejintenzivněji bojovalo? Lze konstatovat, že se v tomto případě ukazují limity objektivistické analýzy, nebo lze i v jejím rámci najít uspokojivé vysvětlení?

Kromě tohoto problému vyvstává ze závěrů analýzy ještě další zajímavá (byť v kontextu práce vedlejší) otázka: Jestliže nelze vysvětlit (ne)násilnost separatistických hnutí ani významem území, ani socioekonomickými faktory (násilné projevy v relativně bohatém Baskicku versus nenásilný separatismus v relativně chudším Skotsku), ani typem reprezentovaného nacionalismu (etnický nacionalismus v Katalánsku i občanský nacionalismus ve Skotsku se prakticky obešly bez teroristických aktivit), jaké vysvětlení by autor nabídl?

Skutečnost, že odborný text vzbuzuje otázky tohoto typu, je samozřejmě spíše dokladem jeho kvalit, nikoliv konstatováním nedostatků. Jak bylo řečeno výše, práce Martina Plesného je dobře promyšlena a strukturována, opírá se o pečlivou práci se zdroji a je i dobře napsána. **Doporučuji ji proto k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.**

V Praze dne 2. 9. 2010